

Cautio Judicialis Prælatorvm, Ecclesiasticorum & Regularium

Dript, Laurentius a

Neuhaus, [1684]

Art. 2. An, omnes & quænam Regularium causæ, sine strepitu & figura
judicij decidi possint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63260](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63260)

ARTICVLVS. II.

An omnes et quænam Regularium causa sine strepitu Iudicij decidi possint.

CAusam summarie decidere, est eodem ac quo ad substantialia Iudicij ordinem servare, seclufis solum formalitatibus substantiam non concernentibus, adeoque necessario aliquis hic est ordo judicialis, quem an in omnibus causis etiam Regularibus, superior observare debeat, quæstio est.

Sunt autem causæ Negotia, & delicta Regularium juxta *Tamb. in Prax. crim. Abb. quæst. 3.* in duplici differentia scilicet levia & gravia.

Levia delicta sunt. Tardior accessus ad chorum, Error sub divinis intercantandum commissus, violatio silentij locis & temporibus interdictis. Po-

tus vel cibi sumptio extra Mensam & Monasterium, sine Prælati expressâ vel interpretativâ licentiâ. Levis inter fratres contentio vel murmuratio, quæ à superioribus quotidianis pœnitentijs corriguntur. Gravia verò sunt, contra leges divinas, & contra essentialia Regulæ, uti trium votorum essentialium violatio, in Prælatum conspiratio, Prælati vel alicujus alterius, in sacris constituti percussio, literarum Prælati vel alterius superioris falsificatio, furtiva per noctem è Monasterio egressio, aut habitus Religiosi sine causa depositio. Ita Card. Turrecrem. in exposit. Regulæ S. Benedicti cap. 4. Card. de Lugo de jure & justitia, Diss. 37. sect. 4. num. 163. culpas Religiosorum dividit in tres classes leves graves, & gravissimas. Leves dicit esse imperfectiones contra Regulam, vel ad summum peccatum veniale. Graves quæ

con-

continent peccatum mortale, ut V. G. furtum, detractio gravis, lapsus carnis cum complice. Gravissimæ quibus in jure correspondent graves poenæ, v. g. carcer perpetuus vel diuturnus, damnatio ad tritemes, uti sunt homicidium, mutilatio, percussio enormis, perjurium &c. coincidunt autem in hoc & Tamb. & Card. de Lugo quod prior. graves & gravissimas sub uno comprehendat, licet quo ad gravitatem excessum poenarumq; inflictionem aliqua sit inter eas, non tamen substantialis differentia.

Quibus necessariò præsuppositis ad quæsitum resp. Prælatum Regularem in puniendis levibus subditorum excessibus, non teneri ad servandum ordinem juris etiam summarium, sine strepitu judicij, sed posse procedere sola rei veritate inspectâ. Esset enim totius Regularis vite & disciplinæ ever-

fio, & irreparabile detrimentū, si in si-
 milibus excessibus dijudicandis debe-
 rent superiores adhibere Notarium,
 servare protocolla, formare proces-
 sum, testes examinare, juramenta ex-
 cipere, defensiones concedere, & alia
 hujusmodi observare, ita *D. Thom. Bo-*
nacin. Soto Roderic. quos citat & sequi-
 tur *supracit. Tamb. num. 4. q. 3.* accedit
 quod prudentes Prælati, ex ratione
 officij sui obligentur suorum Religio-
 sorum maximè Novitiorum & junio-
 rum inclinationes & passionis investi-
 gare & illis eradicandis & extirpandis
 tempestivè invigilare, ne sibi alijsque
 sibi subjectis gravia aliquando pericu-
 la, inquietudines, & molestias creent.
puer enim, ut ait S. Bonav. in speculo di-
scipl. ad novitios qui dimittitur voluntati
sua, confundit matrem suam Religionem.
 Satisque absq; hoc clarum sit, Regula-
 res in introitu Religionis, ad similes ob-
 servan-

servantias & excessuum punitiones, quas per probationis annos sat clarè vident, se obligare, & juri, si quod in contrarium haberent, renunciare, nec possit vigor & rigor disciplinae, sine tali puniendi modo subsistere, nec is grave præjudiciũ post se trahat. Ad gravia vel gravissima crimina quod attinet, illa vel sunt publica vel notoria, ut nulla tergiversatione celari possint. *Panorm. in cap. ex litteris num. 2. de jurejurand. Tamb. Julius Clarus lib. 5. §. fin. quest. 9. in princ.* probatãque tali notorietate per duos testes juratos ut supra dictum est, superior reum citat, per testes juratos convincit & punit, vel si cõvincere nequeat, purgationem canonicam imponit. In illoq; casu liberum est Prælato & superiori procedere, vel servato toto ordine judiciario, omnibusque apicibus juris, id enim in citat. *sup. cap. qualiter & quando non vetatur sed tan-*

tum dicitur *non credimus hunc ordinem in personis Regularibus usquequaque observandum* vel potest procedere sine strepitu & figurâ judicij, servatis tantum supra allegatis substantialibus, qui modus statui Religioso magis accomodatus est, cum prior non sine Advocatorum & Procuratorum strepitu, magnisq; à Monasterio solvendis expensis, vix servari possit. Crederem tamen Prælatum qui suorum potius Pater, quàm Judex est, in causa gravis præjudicij, ubi agitur ad incarcerationem infamiam aliasq; similes pœnas optimè facturum, & aliquando obligari, ut omni possibili modo suo subdito, quem videt ex ingenio aut sciëntiâ, pro sua defensione non esse capacem, suppeditet Advocatum vel Procuratorem qui intra septa Monasterij eum defendat servatis nihilominus. Puris judicij substantialibus & processu summario in
hoc

hoc casu memor illius primi principij naturalis: *Quod tibi vis fieri, alteri feceris, & quod tibi non vis fieri, alteri non feceris. Et quaecumq; vultis, ut faciant vobis homines, & vos facite illis.* Sicut ergo Superiores si in similibus casibus invaderentur, nihil non essent omissuri pro sua defensione, nec ullis sumptibus in assumptione Advocatorum, Procuratorum, obligatione judicum parcituri, etiamsi id cum summo Monasterij sui damno fieret; sic idem quoque subditis justum esse debet, cum tam affligat vermiculum, si prematur, quàm elephantem. *De similibus enim ad similia fit extensio ex identitate seu pariterationis; ut inquit Garzias s. part. cap. 7. num. 65. Quo enim jure quis utitur ergo alium, contentus esse debet, si alius quoq; erga ipsum utatur.* Quod si gravia crimina & culpæ de quibus contra Regularem agitur, sint occulta, non debent

bent

bent publicè puniri, nec per viam judicij etiam summarij procedi, cum de occultis non judicet Ecclesia, sed solus Deus occultorum Judex & vindex sit. Claret ex supradictis de notorio *Card. de Lugo loc. supra cit. num. 165. unde citatus à Card. de Lugo de jure & justit. disp. 37. sect. 7. Fagundez acerrimè invenitur in superiores & Prælatos, qui in causis gravioribus, quæ peccatū mortale concernunt, & ex quibus infamia delinquentis sequitur, procedunt absq; accusatore dicens, eos mortaliter peccare, & nullum ex Prælati Doctores, & Deum timentibus id facere, sed eos qui Deum spernunt, & jus, & ut malevolentia sua satisfaciant & ignorantia potius quàm bono communi Religionis, quia tunc solum possunt tanquam partes delinquentes secretò corrigere absq; infamia illorum.*

Debet proinde Superior vel Prælati Regularis in gravibus suorum subdito-

ditorum criminibus, procedere & servare ordinem juris, & stylum judiciarium, vel procedere sine strepitu & figura judicij, servatis quæ in illo juxta dicta, sectione præcedenti necessario servari debent. Unde *Card. de Lugo* *disp. sup. cit. sect. 14. num. 168.* advertendum ait est primo, ad omnes actus juridicos requiri presentiam Notarij seu Secretarij, ut fidem facere possit in judicio, qui Secretarius ab ipso Prælate ex suis subditis eligi & constitui potest ex consuetudine, & in omnibus prædictis actibus subscribere debet.

ARTICVLVS III.

Quis in Judicio Regularium Judex Ordinarius.

Articulo præcedenti dictum est, quomodo Superioris & Prælati Regulares, in causis & levibus & gravibus contra suos subditos Regulares
pro